

דנ"פ 213/17 - אלון חיימוב נגד מדינת ישראל, משפחת המנוח אמיר נג'אר ז"ל, משפחת המנוח מחמד סאלם ז"ל

בית המשפט העליון

דנ"פ 213/17

כבוד הנשיאה מ' נאור
אלון חיימוב

לפני:
המבקש:

נגד

המשיבים:
1. מדינת ישראל
2. משפחת המנוח אמיר נג'אר ז"ל
3. משפחת המנוח מחמד סאלם ז"ל

בקשה לדיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון
בע"פ 2453/15 שניתן ביום 11.12.2016 על ידי כבוד
השופטים: י' דנציגר, צ' זילברטל וד' ברק-ארז

בשם המבקש: עו"ד דוד יפתח; עו"ד משה מרוז; עו"ד דן ענבר

החלטה

1. לפניי בקשה לדיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 2453/15 חיימוב נ' מדינת ישראל (11.12.2016) (מפי השופטת ד' ברק-ארז, בהסכמת השופטים י' דנציגר וצ' זילברטל).

2. המבקש הורשע על פי הודאתו בשתי עבירות של סיוע להריגה, לאחר שמסר פרטים באשר למקום הימצאו של אדם אחר, בידעו כי במידע ייעשה שימוש לצורך ירי באותו אדם. מעשה הירי גרם בפועל למותו של אדם זה, וכן למותו של אדם נוסף. בית המשפט המחוזי גזר על המבקש 12 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי כספי למשפחות

עמוד 1

המנוחים. המבקש לא השלים עם גזר הדין והגיש ערעור לבית-משפט זה.

פסק הדין מושא הבקשה לדין נוסף

3. בפסק הדין בערעור, שעליו נסבה הבקשה שלפניי, דן בית-משפט זה בעונש שהושת על המבקש. בין היתר נדונה טענת המבקש, שלפיה שתי העבירות שביצע מהוות "מעשה אחד", וכפועל יוצא מכך - יש להגביל את גזר הדין לעונש המרבי שאפשר היה להשית עליו בגין עבירה אחת של סיוע להריגה (10 שנות מאסר). בית המשפט דחה טענה זו. תחילה עמד בית המשפט על הדין החל, האוסר על הענשת אדם יותר מפעם אחת בשל "אותו מעשה" (סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). בית המשפט ציין כי לפי הפסיקה, יש לבחון אם עבירות נעשו ב"מעשה אחד" לאורם של שני מבחנים: המבחן הצורני-עובדתי, שעניינו בשאלה אם מדובר בפעולה יחידה נמשכת, שלא ניתן לפצלה לתת-פעולות; והמבחן המהותי-מוסרי, המתמקד בחשיבות הערך המוגן שנפגע, ובמסגרתו נבחן, בין היתר, מספר הנפגעים מביצוע העבירה. עוד ציין בית המשפט, כי בהתאם להלכה הפסוקה, כאשר עסקין בעבירות המתה, יש לתת משקל משמעותי למספר הקורבנות בקביעת מספר המעשים. זאת, גם כאשר מעשי ההרג לא התבטאו בהכרח בפעולות פיזיות שלכאורה ניתן להפרידן זו מזו, אלא גם במצבים של מעשה פיזי אחד שהוביל למותם של מספר אנשים.

4. ביישום לענייננו, קבע בית המשפט כי יש לראות בפעולות שביצע המבקש - שסייעו כזכור לגרימת מותם של שני אנשים - כשני מעשים נפרדים. הוא הוסיף וקבע כי המקרה שלפנינו שונה מפסק הדין בע"פ 4289/14 חנונה נ' מדינת ישראל (21.1.2015) (להלן: עניין חנונה), שבו נקבע בדעת רוב כי יש לראות בגרם מוות של שלוש נשים עקב נהיגה רשלנית ככזה שהיווה "מעשה אחד". לעניין זה נקבע, כי פסק הדין בעניין חנונה לא קבע כלל גורף שלפיו כל המתה ברשלנות של יותר מאדם אחד תיחשב כמעשה אחד, אלא כי בכל מקרה יש לבחון את אופייה של ההתנהגות הרשלנית. מכל מקום, כך נקבע, בעוד שעניין חנונה עסק בהריגה ברשלנות, במקרה דנן היסוד הנפשי חמור יותר. בבחינת למעלה מן הצורך, צוין כי עובדות כתב האישום המתוקן מצביעות על כך שגם מבחינה פיזית ביצע המבקש מספר מעשים. לנוכח מכלול הדברים, נקבע כאמור כי מעשיו של המבקש אינם בגדר "מעשה אחד", ונקבע כי אין מניעה עקרונית להשית עליו עונש חמור מעשר שנות מאסר. מטעם זה ומטעמים נוספים, נדחה הערעור על כל חלקיו.

הבקשה לדין נוסף

5. הבקשה לדין נוסף מכוונת כנגד הקביעה בפסק הדין שלפיה המבקש ביצע מספר מעשים. לטענת המבקש, בפסק הדין מושא הבקשה נקבעה הלכה חדשה - הסוטה מהלכות קודמות - שלפיה מעשי סיוע להמתה שגבו מספר קורבנות לעולם לא יהוו "מעשה אחד". לדבריו, בית המשפט אזכר את המבחנים שנקבעו בפסיקה לצורך הבחנה בין "מעשה אחד" לבין מספר מעשים, אך לא יישם אותם כראוי על המקרה דנן. לגישתו של המבקש, במסגרת יישום המבחנים, ובפרט המבחן המהותי-מוסרי, נדרש היה לדון לעומק בהבדל בין ביצוע עיקרי של עבירת המתה לבין סיוע לה. משלא נעשה כן, נוצרה לטענתו הלכה גורפת שלפיה דינו של המסייע לעבירת המתה כדין המבצע העיקרי. לשיטתו של המבקש, הלכה זו, שהינה חדשה וקשה, מקימה עילה לדין נוסף.

6. דין הבקשה להידחות. בפסק הדין מושא הבקשה לדיון נוסף לא נקבעה הלכה חדשה, ואף לא עולה ממנו כל כוונה לעשות כן. בית המשפט לא קבע כי כאשר מדובר בעבירת סיוע להמתה שגבתה מספר קורבנות, לעולם ייקבע כי מדובר במספר מעשים. בעניין זה דומה כי המבקש קורא לתוך פסק הדין את מה שאין בו. כל שנקבע בפסק הדין הוא שבעבירות מסוג זה הפסיקה נתנה ביטוי למספר קורבנות העבירה, וכך ראוי לעשות גם במקרה הנוכחי. בדברים אלה אין חידוש של ממש, אלא יישום של ההלכה הקיימת על נסיבות המקרה (ראו והשוו: דנ"פ 1329/16 זדורוב נ' מדינת ישראל, פסקאות 26-27 (5.7.2016)); להלכה הקיימת בסוגיית פרשנות התיבה "מעשה אחד" ראו גם: ע"פ 3206/11 ז'אנו נ' מדינת ישראל, פסקאות 10-11 (10.6.2013); והשוו לדנ"פ 3371/98 אזואלוס נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 502, 516 (2000)). פסק הדין מושא הבקשה מבטא עקרונות ידועים, הנטועים היטב בפסיקה; ולכל היותר - מדובר בפיתוח של ההלכה הקיימת. בנסיבות אלה איני רואה מקום להורות על דיון נוסף.

7. המבקש הלן אמנם על כך שבית המשפט לא הבחין בין מסייע לבין מבצע עיקרי במסגרת יישום המבחן המהותי-מוסרי. אולם, טענה זו לא עמדה במוקד הערעור, וממילא לא נפסקה בה הלכה מפורשת. כך או כך, יוזכר כי בית המשפט ציין (הגם שבבחינת למעלה מן הצורך), כי נסיבות המקרה מצביעות על כך שמבחינה צורנית-עובדתית המבקש ביצע מספר מעשים. במכלול דברים זה, איני סבורה כי יש הצדקה להורות על דיון נוסף.

8. הבקשה לדיון נוסף נדחית.

ניתנה היום, י"ט בטבת התשע"ז (17.1.2017).

ה נ ש י א ה